

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ - ВАРНА
КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ“

Приета от СК (протокол №/ дата): №12/21.06.2023 г.

Приета от КС (протокол №/ дата): №11/16.06.2023 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор:

(проф.д-р Велина Казанджиева)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ПЪТНИЧЕСКИ АГЕНЦИИ И ТРАНСПОРТ В ТУРИЗМА”;

ЗА СПЕЦИАЛНОСТИ: „Мениджмънт на туризма и развлекателния бизнес“; ОКС „професионален бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: първи; СЕМЕСТЪР: втори;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч. ; в т.ч. аудиторна 45 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
● ЛЕКЦИИ	30	2
● УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	105	7

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р Велина Казанджиева)

2. ....
(гл.ас.д-р Златка Тодорова)

Ръководител катедра: .....
„Катедра „Туризм“ (доц. д-р Станислав Пляков)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Пътнически агенции и транспорт в туризма“ е основна от групата на „специалните задължителни“ дисциплини от учебния план за студенти от специалности „Мениджмънт на туризма и развлекателния бизнес“, формираща тяхната професионална специализация.

Целта на обучението по “Пътнически агенции и транспорт в туризма” е да бъдат усвоени знания, умения и компетентности, свързани най-общо с дейността на предприятията за организаторска и посредническа дейност в туризма и пътническия транспорт, с акцент върху взаимовръзките му с туризма.

Дисциплината обединява две взаимосвързани области - посредничеството и транспорта в туризма, което определя и нейния предмет: изучаване на теоретични и приложни въпроси от дейността на пътническите агенции и туристическия транспорт.

Обучението по нея цели придобиване на специализирани знания и умения за управление на тези дейности и организиране на туристически пътувания. Тези знания се очаква да формират разбиране за същността, типологията, ролята, значението, историята и тенденциите в развитието на туроператорската и посредническата дейност в туризма; участието на пътническия и туристическия транспорт в системата на туристическото обслужване. Акцентът във втората част на дисциплината се поставя върху взаимовръзката “туризъм-транспорт”.

Приложението на получените знания и умения по дисциплината е в областта на подготовката и планирането на туристически пътувания; съдържанието и управлението на дейността на пътническите агенции; особеностите и организацията на туристическия транспорт.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ПЪТНИЧЕСКАТА АГЕНЦИЯ		3	1	
1.1.	Същност и определение			
1.2.	Основни дейности			
1.3.	Класификация			
1.4.	Роля и значение			
ТЕМА 2. ОРГАНИЗАТОРСКА (ТУРОПЕРАТОРСКА) ДЕЙНОСТ НА ПЪТНИЧЕСКАТА АГЕНЦИЯ		6	3	
2.1.	Туроператори - характеристика, функции и задачи			
2.2.	Планиране и организиране на туристически пътувания с обща цена			
2.3.	Организация на продажбите на туристическите пътувания с обща цена			
2.4.	Провеждане на организираните туристически пътувания с обща цена Гост - лектори, представители на туроператори, теми - проблеми при наемане на транспорт, програми и калкулации на екскурзии, предлагани на място срещу доп. заплащане, проблеми, свързани с отлив на туристи поради кризисни ситуации			
ТЕМА 3. АГЕНТСКА (ПОСРЕДНИЧЕСКА) ДЕЙНОСТ		3	2	

3.1.	Туристически агенти - определение, функции и съвременни характеристики			
3.2.	Фактори, определящи развитието на посредническата дейност в туризма			
3.3.	Тенденции в развитието на посредническата дейност в туризма			
3.4.	Бъдещи сценарии за развитие на посредническата дейност в туризма			
ТЕМА 4. ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ПЪТНИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ		1	1	
4.1.	Предшественици на съвременните пътнически агенции			
4.2.	Томас Кук - приноси в развитието съвременните пътнически агенции			
4.3.	Развитие на пътническите агенции след Втората световна война			
ТЕМА 5. ПЪТНИЧЕСКИ АГЕНЦИИ В БЪЛГАРИЯ		2	2	
5.1.	Възникване и развитие на пътническите агенции в България			
5.2.	Правно регламентиране на пътническите агенции			
5.3.	Характеристика на съвременните пътнически агенции			
ТЕМА 6. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПЪТНИЧЕСКИЯ И ТУРИСТИЧЕСКИЯ ТРАНСПОРТ		2	1	
6.1.	Същност на пътническия транспорт и ролята му в общественото развитие			
6.2.	Туристически транспорт - определение и съдържателна характеристика			
6.3.	Взаимодействия между туризма и транспорта			
6.4.	Показатели за характеристика на пътническия и туристически транспорт			
ТЕМА 7. ПЪТНИЧЕСКИ ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ТРАНСПОРТ		3	1	
7.1.	Технико-икономически особености на железопътния транспорт и ролята му в туризма			
7.2.	Материална база на железопътния транспорт и организация на експлоатацията ѝ			
7.3.	Туристически пътувания с железопътния транспорт			
7.4.	Развитие, проблеми и перспективи на пътническия железопътен транспорт в Р. България			
ТЕМА 8. ПЪТНИЧЕСКИ АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ		3	1	
8.1.	Технико-икономически особености на автомобилния транспорт и ролята му в туризма			
8.2.	Материална база на автомобилния транспорт и организация на експлоатацията ѝ			
8.3.	Туристически пътувания с автомобилния транспорт			
8.4.	Развитие, проблеми и перспективи на пътническия автомобилен транспорт в Р. България			
ТЕМА 9. ПЪТНИЧЕСКИ ВОДЕН ТРАНСПОРТ		3	1	
9.1.	Технико-икономически особености на водния транспорт и ролята му в туризма			
9.2.	Материална база на водния транспорт и организация на експлоатацията ѝ			
9.3.	Туристически пътувания с водния транспорт			

9.4.	Развитие, проблеми и перспективи на пътническият воден транспорт в Р. България			
ТЕМА 10. ПЪТНИЧЕСКИ ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ		3	1	
10.1.	Технико-икономически особености на въздушния транспорт и ролята му в туризма			
10.2.	Материална база на въздушния транспорт и организация на експлоатацията ѝ			
10.3.	Туристически пътувания с въздушния транспорт			
10.4.	Развитие, проблеми и перспективи на пътническият въздушен транспорт в Р. България			
ТЕМА 11. ПЪТНИЧЕСКИ ТРАНСПОРТНИ ТАРИФИ		1	1	
11.1.	Същност и съдържание на пътническите транспортни тарифи			
11.2.	Международни пътнически транспортни тарифи			
11.3.	Специални тарифи и условия за превоз при туристически пътувания			
11.4.	Ценообразуване в пътническият транспорт в Р България			
		ОБЩО:	30	15

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Презентация на пътническа агенция	1	20
1.2.	Решаване на калкулации на екскурзии и почивки с обща цена, на самолетни билети по чартърна верига и няколкодневни обиколни пътувания	1	15
1.3.	Курсов проект – Съставяне на план - програма на организирано туристическо пътуване с обща цена (ОТПОЦ)	1	20
Общо за семестриален контрол:		3	55
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Тест с отворени и затворени въпроси	1	20
Общо за сесиен контрол:		1	20
Общо за всички форми на контрол:		4	75

IV. ЛИТЕРАТУРА:

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Нешков М. и В.Казанджиева. (2013). *Пътнически агенции и транспорт в туризма*. Варна: Университетско издателство «Наука и икономика».

2. Нешков М. и В.Казанджиева. (2020). *Пътнически агенции и транспорт в туризма*. Учебно помагало. Варна: Университетско издателство «Наука и икономика».
3. Нешков, М. (2007) *Пътнически агенции и транспорт в туризма*. Варна: Университетско издателство «Наука и икономика».
4. Нешков, М. (2000) *Туроператорска, агентска и транспортна дейност*. Варна: Университетско издателство «Наука и икономика».
5. Казанджиева, В. (2011) *Добри практики в приложението на електронната търговия в дейността на туристическите посредници*. Сборник статии.
6. Емилова И. (2017) *Туроператорска и турагентска дейност*, Издателство Нов Български университет

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Казанджиева, В. (2021) *Могат ли смарт технологиите да направят туристическите дестинации по-устойчиви? [Could Smart Technologies Make Tourist Destinations More Sustainable?]*. Съвременният туризъм. Смарт решения за развитие на туризма в България в условията на COVID-19 пандемия : Кръгла маса, 12 ноември 2021, Колеж по туризъм - Варна при ИУ - Варна, Варна : Наука и икономика, 2021, 18-29.
2. Казанджиева, В. (2007) *Ще оцелеят ли турагентите в условията на електронната търговия?* Туристически пазар, №5.
3. Воденска М., М.Асенова, (2006) *Посредническа дейност в туризма*, София: МВБУ.
4. Геловска, Е., (2008) *Интернет продажбите създават рискове пред потребителите*. Hotels&Restaurants Magazine, №49.
5. Георгиев Ас., М.Василева, (2003) *Туроператорска, агентска и транспортна дейност в туризма*. София: Аскони-издат.
6. Маринов Ст., (2004) *Технологичните иновации и туризмът на България*. Сборник доклади „Актуални проблеми на българския туризъм“, Варна: Славена.
7. Ракаджийска Св., Ст.Маринов, Т.Дянков, (2013) *Маркетинг в туризма*. Варна: Наука и икономика.
8. Рафаилова Г., (2010) *Маркетинг в туризма*. Варна: Наука и икономика.
9. Buhalis D., S. Darcy, (2011) *Accessible Tourism: Concepts and issues*, UK: Oxford Brookes University.
10. *Сборник с доклади от Международна научна конференция „Отговорен туризъм 2020” – 50 години Колеж по туризъм - Варна, том I и II*, (2013). Варна: Наука и икономика.
11. *Туризмът в епохата на трансформация – сборник доклади от юбилейна научна конференция, посветена на 50-годишнината от създаването на специалност „Туризъм“ в Икономически университет – Варна*, (2015). Варна: Наука и икономика.
12. [http:// http://ec.europa.eu/growth/tools-databases](http://ec.europa.eu/growth/tools-databases) - *Study on the Impact of EU Policies and the Measures undertaken in their Framework on Tourism, Final Report - September 2012, Vol. 1*, (2012), UK.
13. [http:// www.goodfellowpublishers.com/free_files/fileEtourism](http://www.goodfellowpublishers.com/free_files/fileEtourism) - Buhalis D., Soo Jun, (2011) *E-Tourism*.
14. [http:// eur-lex.europa.eu](http://eur-lex.europa.eu) › ... › EU law and publications - *Europe, the world's No 1 tourist destination – a new political framework for tourism in Europe*, (2010) Brussels: European commission.
15. <http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/> *Tourism - Growth - European Commission* - линк към уеб-сайта на Европейската комисия и сектор Туризъм, в който има всички важни документи за развитието на туризма

16. www.tourism.government.bg – официален сайт на Министерството на туризма на Република България, *Закон за туризма от 2013*.
17. www.unwto.org /сайт на Световната туристическа организация към ООН/
18. www.wttc.org /сайт на Световния съвет за пътувания и туризъм/
19. <http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/connecting/doc/revision/legislative-act-ten-t-revision.pdf>
20. <https://www.blog-kreuzfahrt.ch>
21. <http://www.iata.org/worldwide/europe/Bulgaria/>
22. <http://www.icao.int/Pages/default.aspx>
23. <http://www.wata.net/>
24. <http://www.uftaa.org/>